

कृषी अभियांत्रिकी विभागात तंत्रज्ञान आणि यंत्र प्रात्यक्षिक मेळावा साजरा

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ येथील कृषी अभियांत्रिकी विद्याशाखेच्या अधिनस्थ असलेल्या अखिल भारतीय प्रकल्प कापणी पश्चात अभियांत्रिकी तंत्रज्ञान, कृषी अवजारे, कृषी व कृषी उद्योगांमधील ऊर्जा यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक २९ मार्च २०२३ रोजी तंत्रज्ञान आणि यंत्र प्रात्यक्षिक मेळाव्याचे आयोजन केले होते. या मेळाव्यात विदर्भामधील विविध भागातील शेतकऱ्यांनी भाग घेतले.

सदर मेळाव्याच्या उदघाटन प्रसंगी माननीय कुलगुरू डॉ. एस. आर. गडाख यांनी आपल्या अध्यक्षीय भाषणात यांत्रिकीकर्णाचे महत्त्व आणि कृषी अभियांत्रिकी विभागाचे यांत्रिकी करण्यातील मोठा सभाग असल्याचे नमूद केले. तसेच शेतकर्यांचे उत्पन्न दुप्पट करण्या करीत त्री सूत्री पद्धती बाबत मार्गदर्शन केले. या मध्ये पहिले सूत्र उन्नत वाण व चांगले वयवस्थापन करून उत्पादकता वाढवल्या मुळे ३३ टक्या पर्यंत उत्पन्न वाढवता येते. दुसरे सूत्र यांत्रिकी करण्यामुळे ५० टक्या पर्यंत उत्पादन खर्च कमी केल्यामुळे ३३ टक्या पर्यंत उत्पन्न वाढवता येते आणि तिसरे सूत्र म्हणजे योग्यवेळी कापणी, चांगले विपणन, किमान प्रक्रिया व पॅकेजिंग करून ३३ टक्या पर्यंत उत्पन्न वाढवता येईल. अशा प्रकारे त्री सूत्री कार्यक्रमा मुळे शेतकरी आपले उत्पन्न दुप्पट करू शकेल असे नमूद केले. तसेच विद्यापीठात विकसीत झालेल्या विविध तंत्रज्ञान व पिकांचे वाण यांच्या बदल माहिती दिली व त्यांच्या बदल शेतकर्यांना अवगत करून दिले आणि येत्या काळात उत्कृष्ट शेतीसाठी या तंत्रज्ञानाची जास्त गरज आहे असे संबोधित केले. या विद्यापीठाच्या अंतर्गत ४६ कृषी यंत्रे निर्मित केले आहेत आणि या विविध यंत्रांचे प्रात्यक्षिके या मेळाव्यात प्रदर्शित करण्यात येत आहे. तसेच कापणी पश्चात अभियांत्रिकी तंत्रज्ञान विभागामार्फत ३३ कृषी प्रक्रिया केंद्र उभारण्यात आले आहेत अशी माहिती अध्यक्षीय भाषणामध्ये दिली.

तसेच यांत्रिकरणामुळे शेती व्यवसाय सुलभ व सोपा होण्यास मदत होत आहे असे मत डॉ. विलास खर्चे, संशोधन संचालक डॉ. पंदेकृवी, अकोला याणी आपल्या संभोधानात व्यक्त केले. डॉ. सुधीर वडतकर, अधिष्ठाता, कृषी अभियांत्रिकी यांनी यंत्र प्रात्यक्षिकता का महत्वाची आहे आणि त्यांचा शेतकऱ्यांना थेट लाभ कसा होऊ शकतो समजून सांगितले. शेतीमधील यांत्रिकीकरण आणि धान्य प्रक्रिया केल्यामुळे शेतकर्यांच्या उत्पन्नात वाढ होते. तसेच सूर्य उर्जेवर आधारित सोलर इंसेक्ट ट्रॅप हे शेतकऱ्यांचे कीटका मुळे होणारे नुकसान कमी करण्यास फायदेशीर ठरत आहे.

सदर कार्यक्रमात डॉ. एस. आर. गडाख, माननीय कुलगुरु, डॉ. पंदेकृवी, अकोला, श्री. विठ्ठल सरप पाटील, सदस्य कार्यकारी परिषद, डॉ. पंदेकृवी, अकोला, डॉ. विलास खर्चे, संशोधन संचालक, डॉ. डी. बी. उंदीरवाडे, संचालक विस्तार शिक्षण, डॉ. एस. आर. काळबांडे, कुलसचीव, डॉ. पंदेकृवी, अकोला, डॉ. एस. बी. वडतकर, अधिष्ठाता कृषी अभियांत्रिकी, डॉ. पंदेकृवी, अकोला इत्यादी मान्यवर उपस्थित होते.

मेळाव्याच्या दुसऱ्या सत्रामध्ये प्रात्यक्षिक कार्यक्रमात शेतकर्यांकरिता कृषी व अवजारे विभागाने तयार केलेल्या पेरणी यंत्र, बिबीफ प्लांटर, कापणी यंत्र तसेच कापणी पश्चात अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान योजने द्वारे तयार केलेले दाल मिल, बीज निष्कासन यंत्र, तेलबिया प्रक्रिया केंद्र, कडधान्य मूल्यवर्धन साखळी यांचे सुद्धा प्रात्यक्षिक देण्यात आले सोबतच अपारंपारिक उर्जा स्रोत या विभागाने विकसित केलेल्या सौर चूल, सौर शुष्कक, सौर कीटक सापळा यंत्र तसेच विविध अपारंपरिक उर्जेवर आधारित संयंत्राचे प्रात्यक्षिके देऊन शेतकऱ्यांच्या प्रश्नांचे निरसन करण्यात आले.

सदर मेळाव्याच्या उदघाटन कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. प्रमोद बकाने, संशोधन अभियंता यांनी केले तसेच कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन डॉ. मृदुलता देशमुख, वरिष्ठ शास्त्रज्ञ व आभार प्रदर्शन डॉ. परिष नलावडे, संशोधन अभियंता यांनी केले.